

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 16.

V Ljubljani, v četrtek 21. januarja 1886.

Letnik XIV.

M. Majar o nemških šolah.

Mož, ki je vse svoje življenje posvetil svojemu narodu, narodu slovenskemu, iz celega srca želeč mu lepše bodočnosti v krepki vzajemnosti vseh Slovanov, obrnil je svojo pozornost že zgodaj na ono mesto, kjer bi se bil imel našemu narodu brusiti uma svitli meč — v šolo. Že leta 1845, ko je večina, kaj večina, — ko je še vse slovenstvo z malimi izjemami spalo spanje pravičnega, spoznal je naš Matija Majar, da se našemu narodu na šolskem polju velika krivica godi. Kar nemško-liberalna gospóda po Koroškem in Štajarskem danes, v razsvitljenem predposlednjem desetletji tega stoletja neče in ne more umeti, stalo je že skoraj pred pol stoletjem jasno pred vzornim duhom ubogega koroškega duhovna č. g. Matije Majarja, jasno pravimo kot beli dan, da so nemške šole na slovenskih tleh in za slovenske otroke nezmisl. M. Majar je to svojo misel tudi brez vseh ovinkov ranjcemu Slomšku razodel v posebni spomenici, ktero je mož na osobito škofovo povabilo spisal. Tista spomenica našla se je pozneje med Slomškovimi papirji in se glasi:

„Častitljivi in milostljivi gospod referendar!

Vprašali ste me, kaj je moja misel o nemških šolah na slovenskih tleh. Kratko Vam rečem, da take šole so nesmisel in ravno toliko koristijo, kakor bi koristile španjske šole nemškim otrokom. Gledé tega so sploh vsi pametni Slovenci le jedne misli, kakor tudi trezno misleči Nemci. Ali si morete misliti kaj bolj neumestnega, kakor trdega Nemca za učitelja med čisto slovenskimi otroci? On čevká nekaj po nemški, otroci nekaj po slovenski, razumejo pa drug drugega k večem le toliko, kar si pokažejo. Če bi bile to šole za gluhoneme, no v božje ime, prav dobre bi bile, kajti učitelj se največkrat le po znamenjih sporazume s svojimi učenci. Kako hudo je vendar včasih malim kako reč razložiti, da jo razumejo! Kako jo je treba obračati zdaj tako, zdaj tako, da bi jim jo človek le bolj priročno napravil! Že v maternem jeziku, ki ga otroci govoré, je dostikrat razlaganje silno težavno, kako pa še bi bilo mogoče, da bi nemški učitelj slovenskim otrokom razlaganje v jeziku tistim nerazumljivem prebavljivo napravil?

Prav nič niso ondi na boljem, kjer imajo sicer rojaka za učitelja, knjige pa nemške. Kdor daje slovenski deci nemške knjige v roke, ta ravna protin naravno — njegovo delo je brez vspeha. V krščanskem nauku tako postopati je pa celó prepovedano po najvišji določbi.

Glavno načelo v izgoji se glasi: „Prehajaj vedno od znanega k neznanemu.“ Kdor tega ne verjame, naj se tu vmes le nikar ne vtika. No, in kateri jezik pa je ravno slovenskim otrokom bolj znan slovenski ali nemški? Kje je toraj treba poduk pričiti? Meni se to čisto jasno zdi in to velja za vse predmete. Iz začetka mora se otrok v vseh predmetih podučevati v maternem jeziku in ne v tujem. Le ozrimo se v tem oziru na prebrisane Nemce in od njih se učimo, kake da morajo šole biti. Nemci z vsemi predmeti pričenjajo v materinščini, in v svojih šolah po deželi nimajo nobenega tujega jezika. Branje, pisanje, računica in slovnica — vse je nemško. Še le v 3. razredu učé se brati latinščine. V prvem gimnazijalnem

razredu prično še le poduk v latinščini na nemški podlagi in z nemškimi stavki, z računanjem prično pa še le v 5. razredu. Veronauk razlaga se jim pa vseskozi v nemščini. To je pametno. Če bi se Slovenec hotel nemščine učiti, moral bi pred vsem svojega jezika popolnoma zmožen biti, kajti kam-li naj bi pa zidal, če pravega temelja nima. Šole po deželi imajo vsi narodi v svojem jeziku, v tistem jeziku namreč, ki ga otroci govoré. Pri Francozih taiste niso švedske, na Laškem ne turške, in na Angleškem ne španjske. — Da, kolikor smo zvedeli, še celó Kitajci svoje male Kitajčiče v maternem jeziku podučujejo. Vendar Slovenci ne bomo za temi zaostajali?

Tak protinaraven poduk je popolnoma nevspešen. Nič ne rečem, kako se mora truditi učitelj in koliko trpé učenci v kmečki šoli, če imajo nemške knjige. Jaz sem to skusil in iz srca vsakemu takemu ponemčevalcu želim, kdor namreč po slovenskih šolah nemških knjig želi, da bi v taki šoli samo eno leto slovenskim otrokom nemški katekizem razlagal. Jaz sem ga in vem, kaj se to pravi! Potem naj pa govori, kako naj bodo pisane knjige za slovenske šole. Le nekaj bom vprašal. Kako bi bilo, ko bi se po nemških šolah vpeljale španjske knjige? Kaj bi počél učitelj, kaj otroci in kakošen bi bil tak poduk? Prav taka je v slovenskih šolah ondi, kjer imajo nemške knjige; otroci ničesa ne razumejo, zdí se jim vse španjski, če tudi je še tako lepo nemški pisano. Ker so šole tako napačno vrejene, so tudi same vzrok, da nima nihče do njih pravega zaupanja, ker otroci po več let v šolo hodijo in vendar nič ne znajo; nemški so se učili, pa ne razumejo ne, slovenski bi razumeli, se pa učili niso.

Krščanski nauk slovenskim otrokom v nemščini predavati, cesarske postave same zabranjujejo.

V politični šolski ustavi bere se takoj v 1. §, da je krščanski nauk glavni in najimenitnejši predmet v ljudski šoli. Dalje stoji pisano v § 28.: „V trivijalnih šolah se mora gledati, da se otroci razodete vere Kristusove dobro in s prepričanjem naučé.“

Krščanski nauk naj se ne uči na pamet, temveč ga morata razum in srce v sé sprejeti; otroci naj se ne vadijo odgovorov blebetati, temveč morajo nauk Jezusov razumeti, ter se jim mora taisti priljubiti, in jih tako presuniti, da bodo vse svoje življenje po njem ravnali. Če je pa knjiga pisana v jeziku, ki ga otrok ne razume, kako je mogoče mu dobro in prepričevalno razlagati nauk?

Naj dotični nemščino še tako določno in lepo govori, slovenski otroci je vendar-le ne razumejo in jih tudi ne gane ne, kakor bi se nemških otrok prav nič ne prišlo, če bi jim kdo v najlepši grščini še tako učeno in prepričevalno govoril. Res, prav nekrščansko in nevredno se mi zdí zahtevati od otroka, da katekizem ali pa zgodbe sv. pisma najprvo slovenski pové, potem naj jih pa še klopotavasto v nemščini ponavljajoč izjecla. Če bi bil pri takih poskušnjah še naš ljubeznjivi Zveličar navzoč, povem Vam, da bi zopet za bič prijel in bi take nevredne učitelje kar od kraja iz šole poditi začel, zagrozivši se jim: „Pisano je, da moj nauk je nauk mojega Očeta, ki me je poslal, vi ste pa storili iz njega mašino za ponemčevanje.“

To pa niso samo moji nazori, tako mislijo vsi Slovani in želja po boljših šolah je celó po Koroškem oživela. Te želje so si skoraj povsod enake. Česar bi pa najnujnejše potrebovali, bilo bi pa za sedaj to-le:

1. Da se najvišji odlok od 26. maja 1829, dvorna določba z dne 8. junija itd., tudi na nas koroške in štajarske Slovence raztegne.

2. Da bi posebno duhovska gosposka po Slovenskem, kakor tudi vsi prijatelji slovanstva ob vsaki priložnosti bodisi uradno, bodisi zasobno slovanščino vedno in povsod smatrali za važen predmet, ktereга naj bi povsod povikševali. Tega pred vsem nujno potrebujemo.

K temu bi še pridal to-le:

- a) Da se slovenskim bogoslovcem po ordinarijatskem potu zaukaže, da naj se slovenščine poprimejo z vso marljivostjo. Le če bo duhovska oblast sama slovenščino za važno smatrala, zdela se bode ta tudi bogoslovcem važna. Sicer so se slovenščine prav pridno poprijeli, da se nič ne more reči, vendar pa bi jih tak odlok iz ordinarijata še bolj spodbudil in bi imel dobre nasledke. To naj bi se pa h krati zgodilo v ordinarijatih, da se bomo tudi mi revni koroški Slovenci nekoliko vdeležili vzbujenega veselega književnega delovanja, ktero se na Štajarskem tako lepo razvija;
- b) vsakemu slovenskemu učiteljskemu pripravniku dati bi se morala naloga, da si pridobi v slovenščini vsaj nekoliko vednosti v pisavi, berilu in slovnici, če hoče med Slovenci učitelj postati. Saj to ni nikakor prevelika zahteva. Če tudi bi se moralo po slovenskih šolah vse v slovenščini podučevati, je vendar samo po sebi razumljivo, da pripravnik nemščine v svojem učiteljski ravno tako ne sme zanemarjati, kakor bogoslovec latinščine ne v semenišči;
- c) preskušinja iz slovenščine vrši naj se pa pri bogoslovcih in pripravnikih tako slovesno, kar je le mogoče. Tudi pri skušnjah po ljudskih šolah naj bi bil vedno kak prijatelj slovenščine navzoč, kateri naj bi izrazil svojo zadovoljnost, če se je poskušinja obnesla; saj pohvalno izraziti sme se vsak, če tudi ni nikaka uradna oseba; učitelja kakor učenca taka hvala spodbada;
- d) pri prošnjah za službe naj bi se — ceteris paribus — v prvi vrsti gledalo na tiste prošilce, ki so se posebno marljivo pečali z materinščino. To bi ne bilo nič krivičnega in — —.

Konec je odtrgan.

Tako je pisal že leta 1845 g. Matija Majar Ziljski in tako mož misli še danes, ko revež slep in siromašen v zlati Pragi vživa dneve, kolikor mu jih je še odločenih.

Če tudi združenja slovanskega ne bo včakal, kajti tega še silno dolgo ne bo, doživel pa je vendar-le, česar je tudi tako srčno želel, da so se namreč Severo- in Jugoslovani zdatno približali.

Kar pa se stvari same tiče, spremenile so se okoliščine v marsičem. V tako zvani konkordatni dóbi je bilo po slovenskem Štajarskem več slovensko-nemških šol, v duhu enakopravnosti je skrbel tačas c. kr. deželni nadzornik, v č. g. Rudmaš, da so se Slovenci vsaj prva leta v maternem jeziku podučevali. Odkar pa smo dobili vstavo in novo šolsko postavo, po kateri so dežela in občine dobile nekaj

več pravic do šolstva, jelo se je ponemčevati tako brezobzirno, kakor je bilo to pred l. 1848 in to vse v imenu osnovnih postav, državne in deželne šolske postave.

Iz tega vidimo, da je bila absolutna vlada vendar le bolj pravična do Slovencev, kakor je sedanja vstavna vlada; vidi se tudi, česa se imajo Slovenci naupati, ako so brez postavnega varstva izročeni večini avtonomnih kronovin.

Deželni zbor kranjski.

(XVII. seja, 20. januarja.)

(Konec.)

O razdelitvi skupnih zemljišč in vravnavanju gozdnih mej poroča dr. Dolenc in predlaga, da naj se deželni zbor ne spušča v razpravo, ker vladi ni bilo mogoče o pravem času predložiti deželnemu zboru slovenskega teksta dotične postave. Ker je pa ta postava jako važna in potrebna, zato se naprosi deželna vlada, da naj to postavo v prihodnjem zasedanju precej iz začetka predloži deželnemu zboru.

Baron Schwegel omenja, da ni prav postave samo zaradi tega ne jemati v pretres, ker ni slovenskega teksta: mnogo postav je bilo sklenjenih brez slovenskega teksta, zakaj bi tudi v tej zadevi ne vstregli željam našega ljudstva. Tudi zakon o vravnavanju Trebiškega potoka bil je predložen samo v nemškem tekstu in mestni statut je odsek pretresal samo v nemškem tekstu in prestavo poskrbel še le pozneje. Ljudem se bo godila velika škoda, ako to postavo odložimo za eno leto. Zato naj jo deželni zbor vzame v pretres; odsek in tudi drugi so priznali primernost te postave, ugovorov zoper njene namere ni bilo nobenih, vendar pa ima ta pomislik, da bo delitev morda predraga in preokorna. Preden se postava vzame v obravnavo, treba bo to vprašanje temeljito pretresati, kar naj se zgodi do prihodnjega zbora, da se bo potem postava tem hitreje obravnavala in rešila. Tudi deželni odbor naj bi pretresal, bo li njemu mogoče vse to opravljati, kar mu naklada ta zakon ali ne. To se naenkrat ne dá rešiti, toraj naj deželni zbor to reč provdarja do prihodnjega zasedanja. Tretji prevdarek naj bi šel na to, da bi se malo bolj povdarjalo porazumljenje med strankami in v postavi dotične določbe nekoliko razširile. Stavi toraj predlog, da naj se reč izroči deželnemu odboru, ki naj načrt v prej omenjenih ozirih pretresa.

G. deželni predsednik zavrača barona Schwegeln, da načrt postave o vravnavanju Trebiškega potoka ni vladen predlog.

Poslanec Detela omenja, da se postava zato ni pretresala, ker ni bilo slovenskega teksta, ki je enako avtentičen kakor nemški. Odsek je mislil postaviti pretresati, dokler se je nadejal dobiti slovenski tekst; še le ko je zvedel, da vlada slovenskega teksta ne more predložiti, je sklenil postavo ne več obravnavati. Sicer pa je g. baron sam rekel, da ni bilo mogoče postavo letos dovršiti, kar se je tudi precej vedilo, ko se je zbor za 11 dni razšel na počitnice.

Baron Schwegel je ugovarjal, da dobro vé, da slovenski tekst ni prestava, in da med vladnim predlogom in od vlade v porabo izročnim načrtom bistveno ni posebnega razločka.

Poslanec Detela dejansko popravlja, da je baron Schwegel govoril o prestavi, in da je zato on njemu ugovarjal; poročevalec dr. Dolenc pa omenja jasne določbe, da se prestave nikakor ne morejo predlagati v najvišje potrjenje, ampak le od deželnega zbora sklenjene postave.

Pri glasovanju se predlog barona Schwegeln a zavrže in se sprejme nasvet odsekov.

Poslanec Kersnik poroča o povešanju letnega doneska za stanovitno nastanovanje vojakov v Ljubljani in v imenu finančnega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

- a) Deželni odbor se pooblašča skleniti v smislu deželnozbornskega sklepa iz XI. seje dne 3. oktobra 1882 z mestno občino Ljubljansko v slučaju zidanja vojašnice pogodbo na podlagi najvišje pavšalne subvencije letnih 4000 gld.;
- b) ko bi ne bilo moč pogoditi se tako, naj se ravna deželni odbor po sklepah iz XI. seje 3. oktobra 1882 lit. b) in c).“

Poslanec Grasselli obžaluje, da se ni dovolila večja svota, ker to ni v nobeni primeri z zagotovilom danim v lanskem zasedanju, ko se je mestu

vzela neka pravica, da se bode deželni zbor pri družih prilikah oziral na mesto Ljubljansko. On bi želel, da bi že skoraj prišla ta prilika in bi mesto Ljubljansko skusilo to dobrohotnost.

Gori omenjeni predlogi se potem sprejmo brez premembe.

Poslanec Hren poroča o zakonu glede poročstva mesta Ljubljanskega za novo mestno hranilnico in v imenu upravnega odseka predlaga, da naj slavni zbor l. pritrži naslednjemu zakonu:

Zakon

z dne, veljaven za vojvodino Kranjsko o poročstvo mestne občine Ljubljanske za mestno hranilnico, ktero je ustanoviti.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

§ 1. Mestni občini Ljubljanski se dovoljuje, da prevzame splošno poročstvo in posebno garancijo za mestno hranilnico, ktero je ustanoviti vsled sklepov občinskega sveta z dne 31. maja 1882, 11. nov. 1883, 5. maja 1884 in 31. m. m. 1885, s pridržkom, da vlada potrži dotična pravila.

§ 2. Mojemu ministru notranjih zadev je naročena izvršitev tega zakona.

2. Deželnemu odboru pa se naroča, da tej postavi zadobi Najvišje potrjenje.

Poslanec Luckman dvomi, da bi nova hranilnica posebno napredovala, ker so še stare hranilnice dostikrat v zadregi, kam z denarji, omenja, da ravno več davkoplačevalci v Ljubljani nimajo nič govoriti, da ne bodo več vedili, ali vsled neomejenega poročstva morda tudi njih posestvo ne bo prizadeto pri kaki katastrofi, in da bi bilo dovolj to poročstvo raztegniti samo do pol milijona goldinarjev. Toraj predlaga v postavo sprejeti pristavek, da prevzame mestna občina poročstvo za mestno hranilnico do zneska 500.000 gld.

Poslanec Grasselli odgovarja, da mestna hranilnica nima namena kranjski hranilnici vloge jemati, imela bo še dovolj posla, in pri obilnih dohodkih svojih bo kranjska hranilnica še zmerom mogla deliti veliko dobrot. Katastrofe so mogoče, ali toliko se je ni bati, da bi zadela mestno hranilnico samo. Dalje govornik omenja, koliko hranilnic ima vsaka dežela, in da je Kranjska ena zadnjih v tem oziru, ker imajo manjši dežele več hranilnic, tako ima Koroška 9 hranilnic, toraj vstanovitev nove hranilnice pač ni potrebna. G. Luckman je sicer rekel, da ni zoper hranilnice, pa morda bi mu bilo ljubši, ko bi zbor postavil sploh zavrgel. Hranilnic z omejenim poročstvom ni, in ko bi se omejilo za novo mestno hranilnico, bi bila mrtvo rojeno dete, zato priporoča, da naj se sprejme odsekov predlog.

Poslanec Luckman predgovorniku odgovarja, da naj mu ne podtika slabih namenov; pri hranilnicah ne velja poročstvo, ampak velja upravno osebstvo in načelnik.

Po konečni besedi poročevalca Hrena se nasvetovana postava z drugim predlogom upravnega odseka vred sprejme. Dostavek poslanca Luckmana se pa zavrže.

Ob polu treh popoldne deželni glavar sklene sejo in prihodnjo sejo napove za četrtek ob 10. uri popoldne.

(XVIII. seja, 21. januarja.)

Prebere in potrži se zapisnik zadnje seje, potem pa se prične obravnavo o mestnem občinskem redu in občinskem volilnem redu za mesto Ljubljansko. V splošnji obravnavi oglašil se je prvi poslanec Dežman in je vladi očital, da mora v slabo ime priti, ako je pripomogla k osnovi postave, pri kateri je narodna stranka edino le na to gledala, da bi število svojih privržencev pomnožila. Govornik našteva, da se je v ta namen vdovam pripoznala volilna pravica, pri katerih se vé, kdo z agitacijo največ opravi, da so hoteli častne občane spraviti v tretji volilni red, da so hoteli določiti najnižji davek s tremi goldinarji. Dalje se norčuje iz branjev in žensk, ki prodajajo svetinje, kuhajo kavo itd. ter zagotavlja, da on takih ljudi ne bi pogrešal na volišči. Poslanci so se na glas smijali temu naštevanju in govornik sam se ni mogel zdržati smeja. Konečno predlaga, da naj se načrt občinskega reda še enkrat vrne upravnemu odseku, da ga bode po želji gospoda Dežmana spremenil.

G. deželni predsednik zavrača Dežmana, in omenja, da se je vdeleževal razprav o novem mestem statutu, ker je bilo lani v XIV. seji sklenjeno, da naj se načrt izroči deželnemu odboru z

naročilom, da ga v soglasju z deželno vlado pretresa in letos zboru predloži. On je iz spoštovanja do deželnega zbora njegovi želji vstregel in bi bil prej pričakoval priznanja za svojo postrežljivost, kakor pa grajo, kakoršno mu je očital g. predgovornik. (Dobro, dobro!) Pa tudi ko ne bi bil zbor tega sklenil, bi bil on sodeloval, ker je pri tako važni postavi potrebno, da vlada svoje stališče pokaže. Ako mu je očital, da je narodni stranki naklonjen in da za nasprotno stranko ne mara, se v nobenem paragrafu ne kaže, da bi bilo to očitjanje opravičeno. Reč se je obravnavala v enketi in g. Dežman bi bil prav storil, ko bi bil prihajal k sejam, ker bi bil mogel vsled svoje obilne skušnje in kot večletni župan Ljubljanski marsikaj koristnega sprožiti. Ktera stranka bo vladala, se ne vé, prišel pa bo čas, ko bo narodnega prepira konec ravno tako, kakor je bilo konec verskih prepir in tista stranka bo v Ljubljani gospodovala in oni možje bodo voljeni, ki bodo pokazali, da so vredni zaupanja, ne gledé na to, so li Nemci ali Slovenci. (Dobro, dobro!)

Dr. Vošnjak odgovarja Dežmanu, da je pričakoval ugovorov z druge strani, pa ni pričakoval tako slabih razlogov, kakor jih je našteval Dežman. Dežela mora biti hvaležna, da ima predsednika, ki se tako marljivo vdeležuje postavodajalstva in prej pové svoje mnenje, ne pa še le v zadnjem trenutku (dobro!), da potem vemo, se je li nadejati potrjenja postave ali ne. Dežman je očital narodni stranki, da vselej, kedar pri kakem zastopu pride v manjšino, dolži volilni red in želi premembo njegovo. Toda temu ni kriva narodna stranka, ampak Schmerling je skrbel za to, da so volilni redi nam kolikor mogoče neugodno sestavljeni. Ako je vladi oponašal njeno sodelovanje, omenja, da je bilo to sodelovanje očitno, da se pa v prejšnjem času postave niso delale očitno, ampak pri vinu na skrivnem, kakor n. pr. Vesteneckova postava.

Ako se gosp. Dežman protivi volilni pravici žensk, zakaj pa se ni protivil volilni pravici žensk v velikem posestvu? Predgovornik se boji, da bomo napravili iz starega volilnega reda razvalino, ne da bi mogli kaj novega na njegovo mesto postaviti. Toda potolaži naj se, novo življenje bo nastalo in gotovo na korist mesta Ljubljanskega. (Dobro!)

Baron Schwegel omenja, da ga od včeraj navdaje prepričanje, da se za prebivalstvo Ljubljansko v deželnem zboru slabo skrbi. Župan Grasselli je včeraj povzdignil glas za javno prodajo igrišča, pa zbor se ni oziral na to; župan je zagovarjal hranilnico mestno, pa razlogi njegovi so bili puhli in zbor je sklenil za mesto nevarno postaviti. (Ugovori in klici: To se je obravnavalo včeraj! Schwegel: Vem, pa pokazati hočem, da se slabo skrbi za mesto Ljubljansko.) Po novem redu se slabo skrbi za zastopanje raznih interesov; nakladajo se nova bremena, ne vpraša se pa, imajo dotični ljudje tudi primeren vpliv ali sploh kakšen vpliv pri mestnem gospodarstvu. Govoril je še dalje, pa novega ni povedal nič več in le ponavljal, kar so danes in pri drugih prilikah govorili drugi govorniki.

Oglasil se je še enkrat poslanec Dežman potem pa je poprijel besedo g. Grasselli ter krepko pobijal trditve predgovornikov. Omenjal je, da je brez vseh ovinkov pripravljen pritrčiti vsem premembam na korist Ljubljanskega mesta. Toraj ni res, kar je trdil drugi govornik, da bodo vsi nasveti o premembah predloženega načrta bob v steno. Kar se tiče skrčenja avtonomije, zaradi ktere tolikanj jadikuje g. Dežman, ga opominja, da je to določeno že v členu 23 postave z dne 5. marca 1862, ki se je sklenila v državnem zboru. Gosp. Dežman je bil tedaj ud državnega zbora, takrat naj bi bil povzdignil svoj glas zaradi omejitve, najdragocenejšega blaga, mestne avtonomije! (Dobro, dobro!) Prav dobro je pobijal tudi barona Schwegeln. Njemu se ne zdi prav, da posamezni razredi plačujejo jako različen davek, pa volijo po enako število odbornikov. Temu nasproti opozoruje, da veliki posestniki plačujejo samo 40.000 gld. davka, drugi zemljiščni posestniki pa čez 600.000 gld., in vendar imajo prvi v deželnem zboru 10 poslancev, kmečke občine pa samo 16. (Čujte, čujte!) Ker g. baron danes tolikanj gori za pravico, bomo morda doživeli, da se bo deželnemu zboru izročil predlog, da naj se popravi ta krivica, in da bo ta predlog prihajal od g. barona Schwegeln. (Dobro, dobro!) Ker je omenjal gosp. baron Schwegel tudi posojila Ljubljanskega, ga opominja na to, kar se je takrat vršilo v deželnem zboru, in kako se je to posojilo tedanjemu nemškemu zastop-

ništvu iz prva odbilo, potem pa dovolilo, dasiravno zanj ni bilo več varnosti, kakor za mestno hranilnico. (Dobro!)

Govoril je za njim g. Murnik in omenjal dopisa c. kr. vlade, s katerim je ponudila deželnemu odboru na roke iti pri sestavi mestnega statuta. Deželni odbor te ponudbe pač ni mogel odbiti. Tudi je govornik opravičeval ravnanje deželnega odbora in zavračal trditve nasprotnih govornikov. Za njim se je v splošnji obravnavi oglasil še poslanec Luckmann in priporočal večjo veljavo priznati njim, ki plačujejo več davka. Dalje je rekel, da veliki posestniki niso izključno nemška stranka, ampak kranjska stranka, ki hoče z avstrijskega stališča razširjati znanje nemškega jezika. Iz mestnega odbora se niso umaknili samo Nemci, ampak tudi zmernejši narodnjaki nečejo v njem biti. Konečno je Vošnjaku nasproti rekel, da stari volilni red Ljubljanski ni delo Schmerlingovo (kar dr. Vošnjak tudi ni trdil), ampak da izvira iz l. 1850. Gledé davka, priporoča predlog Dežmanov.

Konečno besedo imel je poročevalec dr. Papež, ki je nasprotnikom ugovarjal, da njih najslabeyši stališče je sklicevanje na avtonomijo. Gledé žensk povdarja, da se ženstvo še za višjo politiko zanima, kakor za občinske volitve, ker snuje skupine nemškega „Schulvereina“. (Dobro!) Da so se ženske sprejele v volilni red in da so se sprejeli oni, ki plačujejo po 5 gld. davka, se je odpravila neka do sedaj obstoječa krivica. Strankarskega imena s tem predlogom večina deželnega zbora ni imela, ker se je že večkrat povdarjala potreba premembe dosedanjega začasnega občinskega reda. Dežman se je oglasil še k nekemu dejanskemu popravku, potem je bila splošnja obravnavo dovršena in se je zavrzel Dežmanov predlog. Potem deželni glavar ob polu dveh sejo do štirih pretrga.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. januarja.

Notranje dežele.

O *obrotnih zadrukah* in obrtniji sploh se je dan danes posebno veliko govorilo in pisalo in še je oboje na dnevnem redu. Shodi obrtnikov, deželni zbori in državni zbor pečajo se vsi z vprašanjem, kako podpreti omahujočega obrtnika, da se zopet postavi krepko na noge, kakor je stal, dokler mu ni spodbila trdnega stališča prosta obrtnija in na tisto se naslanjajoče židovsko sleparstvo. Po dolnji Avstriji, kjer se vendar cvet obrtnije nahaja, je židovsko sleparstvo taisti že tako korenine spodjedlo, da ondašnji obrtniki za skupni blagor nimajo prav nikakega razuma več, kakor tudi nobenega občutka za skupne koristi. Pač pa se je na mestu omenjenih lepih lastnosti starih obrtnikov zaredila nevošljivost in škodoželjnost. Vsak dela le še na to, kako bi spodrinil in vničil svojega sotrudnika in nikomur ni mar staro obrtniško načelo: „Vsem enake pravice“. Današnji obrtniški rod je na doljenje Avstrijskem sploh že tako daleč zagazil v tem smislu, kamor sta ga pa le prosta židovska konkurenca in kapital pripravila, da z njim ni več kaj pametnega začeti. Če se obdržé sedaj postave, ki bodo zabranjevale prosto obrt in iz tiste izvirajočo pogubno konkurenco, se temu rodu ni nadjati boljših časov in lepših dni, kakor so se ravno sedaj začeli.

Knotz je v *českem deželnem zboru* ob priliki jezikovne debate samega sebe vdušil. Mož je bil v svojem srditem govoru popolnoma podoben vjetemu škorpionu, kateri vidi, da bo moral v olji, kamor so ga vrgli, utoniti. Da se te smrti ogné, samega sebe piči, da vsaj vredno pogine, kakor se škorpionu spodobi. Prav tako naredil je Knotz. S prvega je zabavljaj, potem je zopet zabavljaj in konečno tudi zabavljaj. S tem je pa ravno dokazal, da mož družega ne zná dosti več, nege le prav krepko zabavljati. Vse lavorike, kolikor so mu jih liberalni listi in tovariši v državnem zboru okoli glave natvezli, odpadle so mu v českem deželnem zboru, kjer je mož edino le vedno prazno slamo mlatil. Ves Knotz je podoben raketi, ktera se nenadoma dvigne v zrak v čudovitem žarenji, onda na vrhunec pa, namesto da bi se vzdržala in zvezdi enako svetila, razleti se v svoj poprejšnji nič, in na zemljo nazaj ne pade družega, nego kos klina, ktere ga je imela slučajno privezanega za voditelja. Ves Knotzov duh, ktere ga so nemško-liberalci nekaj časa občudovali, skazal se je, da je duh piva in ne duh modrosti, kateri edini je pravemu poslancu na čast. Bomo videli, kako ulogo bode imel Knotz od slej nadalje še v državnem zboru, ko je v českem deželnem zboru ob vsi veljavo prišel, ktere si tudi še nikdar zaslužil ni.

Vnanje države.

Vesile so *Bolgarom* dovolile, da naj se gledé zjedinenja s Turčijo sami pomenijo. Kakšen da bo ta razgovor, si že lahko mislimo, če le nekoliko opazujemo, kako Turčija še dan na dan svoje

vojake ob bolgarsko-rumelijski in srbski meji koplji. Če bodo velesile na to čakale, da bo Turčija sama zjedinenje pripoznala, bodo pač do sodnjega dne čakale. Same morajo to reč v roke vzeti in reči: „Berolinske pogodbe paragrafi, kateri se dotikajo umetno ločene Bolgarije in Rumelije, se razveljavijo. Obe pokrajini združite se s tem in tem dnevom v eno samo pokrajino pod skupnim knezom Aleksandrom Battenbergom, kteremu se pripozná dosmrtna pravica do veliko-bolgarskega prestola.“ To bi veljalo in temu bi se tudi gnjila Turčija ne upala vpirati, če tudi ima že nad 300.000 mož v Evropi v orožji. Najbolj zadovoljen bi bil pa še knez Aleksander sam, kateri menda nekaj takega tudi pričakuje, sicer bi ne bil odbil turške ponudbe, ktera ga je mislila na pet let za generalnega guvernerja Bolgarije in Istočne Rumelije napraviti. Tako se bode tudi moralo rešiti balkansko vprašanje, če bode Evropa hotela ondi mir imeti.

Turčija se noč in dan na vojsko pripravlja, če tudi so ji velesile svetovale, da naj bi z drugimi vred tudi ona orožje odložila. To seveda je bilo tudi v dotični noti tako pisano, da bi ona to še le tedaj storila, ako bi ga bile odložile že Srbija, Bolgarija in Grška. Ker je pa med temi tremi edino Bolgarska pri volji postaviti puško v kot, Srbija in Grška pa po nobeni ceni ne, si tudi Turčija misli svojo ter dalje potiska svoje batalijone iz Azije v Evropo. S tem se hoče Turčija za vse slučaje vsaj za prvo potrebo pripraviti, če bo ravno kaj treba se vdariti. V Evropi se nekako nezaupno ozira na bolgarskega kneza, kateri po vsi sili zahteva, da mu Turčija pripozná združenje obeh dežel v administrativnem in političnem smislu. Grki se ji tudi sumljivi zdé, ker nečejo svojih batalijonov domu spustiti, temveč so si jeli nekaj s Srbi namežikavati, kateri so na prihodnjo nedeljo, t. j. 24. januarja, že zopet ves drugi nabor pod orožje sklicali, kar nam je včerajši telegram objavil. V Aziji jeli so Turku preglavico delati Rusi. Ruski poslanec v Carigradu izročil je namreč visoki porti diplomatično pisanje, v katerem Rusija odločno zahteva, da se Turčija že vendar enkrat resno poprime člana I. Berolinske pogodbe, kateri določa vrnitev gnjilih razmer v Armeniji, kjér so Rusi iz dolgega časa nekaj tisoč brošuric uporne vsebine med Armence razširili. Če se pa take reči na vseh straneh okoli zlatega roga godé, potem pač ni čuda, če v Carigradu ne vedó, kje se jih glava drži in vojake še vedno nakopičujejo, namesto da bi se razoroževati pričeli.

Na čast bodi Nemcem rečeno, da so se tudi sami potegnili v *nemškem državnem zboru* za izgnane Avstrijce in Ruse, ktere je pruska vlada ob vse pripravila in iz dežele zapodila. Toda kdo in ktere vrste so ti Nemci, ki imajo zadosti poguma Bismarku v oči povedati, da je tako postopanje nasproti tujim podanikom, ki niso ničesa zakrivali, huje nego cigansko postopanje? Kdo so drugi, kakor klerikalci: nemški klerikalci so tisti verli možje, ki so se potegnili za izgnane Ruse in Avstrijce, med tem ko so liberalci Bismarku k temu pritegnili. Liberalci so namreč v nemškem državnem zboru razcepljeni na dva tabora v narodno-liberalce namreč in v „prostomisljake“ (freisinnige). Prvi so se že takoj a priori za to izrekli, da je prav, ako se Nemčija očisti vse tuje nesnage; drugi so pa že bolj Mefistove narave. Na prvo sapo so sicer kričali, da je to krivica in zatiranje mednarodne prostosti, če se tuji podaniki po nedolžnem izganjajo, ob enem so pa drug za drugim vsi pritegnili, da se posamičnim izjemam, ako jih zahteva blagor dežele, ne bodo vstavljal in izgon odobrujejo. Edini klerikalci z Windhorstom na čelu ostali so nevpogljivi v borbi za žaljene mednarodne pravice in vendar vse, kar se k liberalni stranki prištevava se povsod na klerikalce z nekakim pomilovanjem ozira, če tudi so to možje, ki se povsod le pravice držé! A tako je dandanes s pravico.

Kdo bi si bil mislil, da se bo turški pooblaščenec, Muktar paša, ki z Angležem Drummond-Wolfom v *Egiptu* skupno študirata, kako bi se dale ondašnje prav slabe razmere zboljšati, te reči s tako korenito natančnostjo poprijel. Vsaj Wolfu se to izvestno ni dozdevalo, temveč si je mož mislil, da če bo on kot prebrisan Anglež kako misel sprožil, Muktar pa kot malomaren Turek taisti pritrdil, bo pa vse dobro in vse pri kraju. Muktar se je stvari na pravem koncu lotil. Iz novega je začel iskati pravih vzrokov egiptovski državni bolezni ter po njih povsod poprašuje, kjer bi se kaj zvedeti dalo, tako v palači namestnega kralja, kakor tudi v pisarni poslednjega kancelista. To jo pa Angležu že presedati jelo, in se mož boji, da bi Turek na tem svojem iskanju ne zvedel preveč, kar bi Angleže tako očrnilo, da bi bili bolj umazani, nego so Sudanci, ktere so si toliko časa umivati prizadevali. Najbolj se je pa začelo Angležu pod nos kaditi, odkar je opazil, da se Muktar čedalje več peča z bivšim ministerskim predsednikom egiptovskim, z Šerifom pašo, ravno tistim Šerifom, ki je svoje dni Angleže skoraj na kolenih prosil, da naj ne zapusté Sudana. Videti pa, da so vse njegove besede le bob v steno, si je mislil, počnite, kar vam drago in je iz javne službe izstopil. Le-ta bo sedaj Muktarju vse odkril o groznem angleškem gospodarstvu v Egiptu, če ga ne bodo Angleži s tem prenamili, da mu zopet ministersko predsedništvo ponudijo.

Trgovinska in obrtnijska zbornica.

(Dalje.)

III. Gosp. zbor. svetnik Mihael Pakič bere odsekovo poročilo o zborničnem proračunu za leto 1886.

Poleg tega določile so se potrebščine z 4473 gold., ki so se od onih v letu 1885 za 94 gld. 50 kr. pomnožile, in sicer po največ radi tega, ker se je za obrtne napredovalne šole in pa za pisarniške potrebščine več preračunilo.

Dosedanji nakladni odstotek popolnoma zaleže za potrebščine, odsek predlaga toraj:

Zbornica naj sprejme proračun ter naj ga po c. kr. deželni vladi podá v potrjenje Nj. vzvišenosti trgovinskemu ministru.

Zbornica je potrdila vse proračunske postavke z jedino spremeno, da je v jedno točko spojila točki „plača“ in „nagrade tajniku“. To pa proračuna ni nikakor povišalo, in se je sprejel potem odsekov predlog.

IV. Zbornični tajnik poroča o združnih pravilih česarjev in brivcev omenjajoč na drobno vse nedostatke, ki naj bi se čem prej odpravili.

Vsled tega bi se morala pravila nekaj preurediti, nekaj popolniti, tako, da bi se zlagala z normalnimi pravili, ki jih je izdalo vis. c. kr. trgovinsko ministerstvo, kajti § 25 združnih pravil je protiglasen § 128 obrtne novele, kakor tudi še več družih točk.

Poročevalec toraj predlaga: zbornica naj v zmislj odsekovega poročila izreče c. kr. deželni vladi željo, naj bi odredila, da se združna pravila česarjev in brivcev po zakonu preuredé in popolnijo.

Predlog je bil sprejet.

V. Gosp. zbor. svetnik Ivan Baumgartner bere v imenu I. in II. odseka sledečo prošnjo:

„Visoko c. kr. ministerstvo za trgovino! Imajoč trgovinske in obrtne zbornice po zakonu z dne 29. junija 1868 tudi namen, da iz svoje inicijative dajejo na védo visokim oblastvom lastna zaznanja, vsoja si najvdanejšje podpisana trgovinska in obrtna zbornica izreči svoje mnenje o načrtu zakona zadevajoč zavarovanje delavcev proti nezgodam ter podati nasvete v visokonaklonjeno oceno.

Ako je smatrati načrt tega zakona le kot pričetek onih naprav, s katerimi naj bi se vredila in zboljšala razmerja delavcev, pritrjuje mu najvdanejšje podpisana trgovinska in obrtna zbornica z veseljem, ker je po nje neusiljivi misli postala neizogibna ter neodložna naloga visoki vladi, kakor tudi vsem prizadetim krogom, da težé pripraviti delavce v pravilnejše razmerje z gospodarji, nego je to dosedaj bilo, in pa dati jim pristojen družben stan, tolažilno čut in mirno svest, da bi mogli v slučaju nezgode, ki jim je provzročila nezmožnost ali še celo smrt, upati pomoči pred gladom in silo za-se in za svoje družine.

Toda s tem načrtom zakona se, po mnenji najvdanejšje podpisane zbornice, ne doseže svrhe, da bi se čisto odpravila nezadovoljnost delavcev in da bi se popolnem preprečile sedanje družbine težnje, kajti zavarovanje proti nezgodam, omejeno le na jeden del delavcev in obrtnih uradnikov naših mnogovrstnih obrtnih strok, mora vzbuditi pravično nevoljo v vseh od zavarovanja izključenih. Ravno tako ne more zadovoljiti zavarovanje samo proti nezgodam, ne da bi bilo zjedinjeno s to napravo tudi zavarovanje za preskrbljenje v starosti, kajti taka nepopolna zavarovalna naprava bi utegnila zapeljati v delu osivelega delavca, ki čuti, da se mu vedno bolj bliža nezmožnost za delo, da si sam napravi nezgodo, da bi bil deležendobrot zavarovanja proti nezgodam in bi rešil s tem sebe in svojo družino potrebe in bede.

(Dalje prih.)

Izvirni dopisi.

Iz Kamniškega okraja, 19. jan. Že večkrat je „Slovenec“ poročal, kako malomarni so nekteri, ki imajo oblast preprečiti, da bi se ponoči čez postavno uro ne točilo po gostilnah vino, pivo in žganje; ker iz tega pridejo poboji in marsikaj hudega. Sicer o pobjih, hvala Bogu, danes nimam poročati, a človek je žalosten, ko vidi, kako brezmišljeno ljudje težko pridobljeni denar zapravljajo in si veliko nepotrebne revščine na glavo nakopavajo.

Duhovščina iz prižnic in pri sedanjem velikonočnem izpraševanju stori res vestno svojo dolžnost, ter ljudi opominja k varčnosti in skrbi za bodočnost.

Pa pri nepremišljenih ljudeh je treba včasih krepkejši pesti. Zatoraj naj bi tudi okrajna glavarstva in županstva skrbela, da se postavno omeji nepremišljeno pijančevanje, zlasti, da se ne bode čez postavno uro točilo.

Včeraj je bil v Motniku izvoljen za župana Lovro Sajovic, posestnik in usnar; za svetovaleca pa prejšnji župan Gašpar Sajovic, c. kr. poštar in usnar, pa Štefan Križnik, posestnik. V odboru je tudi č. g. župnik Ivan Golob.

Domače novice.

(V deželnem zboru) je danes na dnevnem redu statut Ljubljanskega mesta. Glavna razprava je bila končana ob 1/2 2. uri popoldne. Deželni glavar je sejo do 4. ure pretrgal, kedar se je začela nadrobna razprava.

(Krasna kandelabra) vlil bode iz brona tukajšnji zvonar g. Samassa za novi deželni muzej brezplačno. Imela bodeta podobo dveh Kranjcev v narodni noši. Načrt za nje napravil bo tukajšnji inženir g. Hrasky, model izdelali bodo pa pri Samassu. S tem darilom, ki bode več sto goldinarjev vredno pridobil si bode g. Samassa zasluge pri muzeji.

(Po Ljubljanskih trgih) je vse živo delavcev, ki pikone in lopate vihté nad velikim snegom, kateri je po sredi ulic že ves steptan in prav ledeni skorji podoben. Še nekaj dni in glavne ulice po mestu bodo prosto zneženih kupov. Ko bi ljudje le bolj pridno in rajši trotoar potresali ne da bi jih morala policija vedno k temu s petaki siliti.

(V „Katoliški družbi“) je govoril včeraj zvečer v. č. gosp. Kržič o spreobrnjenji apostola Pavla, namreč o časi, v katerem se je to godilo, o okoliščinah, ki so to spremljevale in o posledicah tega čudovitega spreobrnjenja, ki nima skoraj v zgodovini katoliške cerkve sebi enacega. Govornik je namreč kazal, kako se je to spreobrnjenje zgodilo nepričakovano, zoper voljo spreobrnjenca; kazal je pa tudi, kako je spreobrnjen z milostjo božjo deloval. Poprej velikan v preganjanji Kristusove cerkve, je pe spreobrnjenji z isto silo duha postal isti velikan v njenem razširjenji: Bil je „izvoljena posoda božja“. Več kakor vsi drugi apostoli je delal in trpel, a pri vsem tem le Bogu čast dajal.... Krepka Savlova natora se je vpirala na vse moč, ali milost božja je bila močnejša, kajti Gospod mu je rekel: „Težko ti bo mahati zoper ostenj.“ Da, reči moramo, težko je najti dejanja, današnjim časom tako podučljivega, kakor je ravno spreobrnjenje Savla in delovanje Pavla. Apostol Pavel govori sam o sebi: „Vsem sem hotel biti vse, da vse Kristusu pridobim.“ Lep nauk vsem, ki hočejo bližnjemu koristiti, de se morajo namreč ravnati po potrebah časa in ljudi, tam nastaviti svoje moči, od koder nasprotniki sovražno naskakujejo katoliško cerkev. To se dandanes posebno godi po tisku, zato pravijo nekteri, ko bi sv. Pavel živel v današnji dobi, bi on napravil tiskarno in časopis vredoval. — Prav podučljivo temu, kdor presoja zgodovinske osebe. Med te moramo prištevati vsekako izvoljence božje, ktere navadno svetnike imenujemo, kajti pustili so sled v zgodovini za seboj, ki je neizbrisljiv. Tak neizbrisljiv sled so bili njegovi listi, njegova misijonska pota, njegova značajnost, povsod Bogu v čast, povsod bližnjemu služiti.

V življenji Luter Martina, tega silovitega moža z izrednimi dušnimi lastnostmi, bere se, da je vpričo njega, ko sta s prijateljem jezdila, strela ubila tovariša, to ga je tako presunilo, da je v samostan stopil, a nesrečni mož je zapustil sicer življenje sveta, a svojih strasti pa vendar ni zapustil — pod meniško halo je ostal prevzet in ošaben. Še ta dva silovita moža sta si v marsičem podobna, a vendar kako različno je njuno delovanje. Eden: Gospod, kaj hočeš da storim, in res, delal je, kar je Gospod hotel. Delal več, ko drugi apostoli, in vendar čuj ponižnost: Jaz sem najmanjši apostolov, ne vreden apostol imenovan biti. In Luter, o kaki satanski napuh! Glej od tod pa tudi razlika o delovanji, razlika o smrti.

Kakor rečeno, govornik si je izvolil sila hvalen in času primeren predmet, obdelal ga je prav poljudno, zanimivo in na vso moč podučljivo. A kljub temu moramo reči in spoznati: večino poslušalcev, katerih smo se nadejali, je sneg zapal. (?) Vsaj slavni odbor in boljše misleči naj bi bili prišli. Lahko bi se mnogo dobrega zgodilo, a kdo se bo zarad

devetih ali desetih doma pripravljaj in tam celo uro se trudil? Čuden svet! Enkrat očita, da se nič ne zgodi; če se kaj osnuje, pa nikogar zraven ni. Ti nesrečni sneg ti!

(Umrl je) č. g. M. Stagoj, knezo-škofjski duhovni svetnik in župnik v Trbovljah.

(Bralno društvo) otvorilo se je v nedeljo v Šmarji na Dolenjskem.

(Iz Hrenovic) se nam od 20. januarja poroča: Bolezen škrlatica (šarlach), ki je v vasi Predjama bila za kake tri tedne ponehala, obiskala nas je zopet. Danes pokopan je bil otrok, ki je za to nalezljivo boleznijo umrl, in v štirih drugih hišah leži okoli sedem bolnikov zbolelih za škrlatico. Bēda je tolikanj večja, ker sem pa tje bolehajo celó gospodarji. Zdravniška pomoč nas je bila za par tednov opustila, pričakujemo, da jo zopet dobimo. — Danes po noči palo je za dva čevlja novega snega. Dobro je bilo, da ni preveč burja brila, zakaj zametje bi bili velikanski, tako pa sneg še precej enakomerno razdeljen pokriva zemljo.

(Kmetijsko potovalno predavanje) ima tajnik c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc v nedeljo 24. t. m. popoldne po službi božji v Boštanji na Dolenjskem.

(Č. g. o. Hijacint Repič), frančiškan, je bil na praznik presv. imena Jezusa za mašnika posvečen v Zadru in bo obhajal dne 24. t. m. slovesno novo mašo v svojem rojstnem kraju — v Šturjah pri Ajdovščini.

(Prišli so) predvčeranjem v Mariboru zidarja Julija Ploja iz Budapešte, ker je svojemu očetu 180 gl. gotovine, 10 zlatih prstanov in 2 srebrni uri odnesel. Oče ga je namreč objavil redarstvu in le-ti so udarili za ubežnim na telegraf. V Mariboru so ga dobili.

Telegrami.

Trst, 20. jan. Pri občinskih volitvah v Poreču zmagali so vsi kandidatje hrvaške stranke z veliko večino.

Praga, 20. jan. Deželni zbor je danes sklenil svoje zasedanje.

Zagreb, 20. jan. Hrvaška regnikolarna deputacija imela je danes prvo sejo, v kateri je določila, kako da hoče postopati. Sklenila je tajnost obravnav.

London, 20. jan. Angleška bode Grke prisilila, da bodo puške odložili. Čuje se, da bi jo Nemška tudi podpirala.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliške šole šolskih sester

so nadalje darovali, oziroma letnino plačali p. n. č. gg. udje:

Miha Škraber, pos. na Lavi,	2 gl. — kr.
Neimenovan	2 „ — „
Urša Kmecl, pos. v Celji,	3 „ — „
Več neimenovanih	10 „ — „
Iv. Rašl, c. kr. gozd. pristav na Vrbovcu,	3 „ — „
Mat. Arzenšek, župnik v Grižah,	2 „ — „
Mat. Frece, kaplan na Ponikvi,	2 „ — „
Ana Fludernik	2 „ — „
Mat. Šah, čevljar,	2 „ — „
Janez Zupane, cerkv. v Celji,	3 „ — „
Franc Mikuš, dekan v Konjicah,	5 „ — „
Jakob Zupanič, kaplan pri sv. Urbanu,	5 „ — „
Jan. Likar, sollicitator v Celji,	2 „ — „
Janez Bergelez, vikarij v Konjicah,	3 „ — „
Jera Žitnik v Celji	2 „ — „
Ferd. Kager, pasar v Celji,	2 „ — „
Dr. Janez Mlakar, prof. bog.,	2 „ — „
Ant. Fiser, kaplan na Laškem,	2 „ — „
Anton Kržič, kat. v Ljubljani,	3 „ — „
Franc Kene, župnik na Sladki gori,	2 „ — „
Franc Cizej, kaplan na Sladki gori,	3 „ — „
Lovro Vošnjak, župnik v St. Juriju,	2 „ — „
Dr. Miha Napotnik, c. kr. dvorni kaplan na Dunaji,	3 „ — „
Več podpornikov	4 „ 08 „

Bog plati vsem!

Umrli so:

16. jan. Liza Žigman, gostija, 70 let, Stari trg št. 14, Marasmus. — Pavla Velkavrh, molarjeva hči, 7 let, Emonska cesta št. 2, škrlat.

17. jan. Meta Jerina, dekla, 67 let, Kravja dolina št. 11, vsled spridenja hrbtnega mozga. — Janez Zorc, delavčev sin, 19 mes., Gradaške ulice št. 12, vsled vodenice v glavi.

V bolnišnici:

13. jan. Pavel Knalič, gostač, 69 let, vsled raka. — Peter Babnik, delavec, 63 let, pljučnica.

16. jan. Marija Oberster, gostija, 82 let, vsled kapa.

Tuji.

19. januarja.

Pri **Matiču**: Kopel in Biener, trgovca, z Dunaja. — Büchler, trgovec, iz Budapešte. — Eiselt, ravnatelj, z družino, iz Grada. — Lešnik, zasebnik, iz Grada. — Ignacij Kovalsky, profesor, iz Pulja.

Pri **Slonu**: Dr. Ferd. Goré, zasebnik, s soprogo, iz Milana. — S. Spitzer, zasebnik, z Dunaja. — Avg. Einhorn, agent, z Dunaja. — Izabela Langer, zasebnica, s sinom, iz Grada. — Luka Svetec, c. k. notar, iz Litije.

Pri **Bavarskem dvoru**: Janez Petrovič, posestnik, iz Pulja. — Rajnold Fendler, posestnik, iz Kranja. — Mihael Spreitz, posestnik, iz Žužemperka.

Pri **Južnem kolodvoru**: M. Rosenfeld, trgovec, iz Siofoka.

Zahvala.

Moj pokojni mož Matija dal se je dne 10. septembra 1885 zavarovati pri banki „Slaviji“ za 800 gl. in je na to umrl že 23. novembra t. l.

Ker je banka „Slavija“ zavarovano glavnicu meni izplačala točno in brez odbitka, izrekam jej javno zahvalo in jo priporočam z dobro vestjo zavarujočemu občinstvu.

V Šmarji pri Jelšah, dne 30. grudnia 1885.

Karolina Vrabčič.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	717.79	— 1.4	sl. svz.	sneg	4.30
20. 2. u. pop.	718.92	— 2.6	sl. zah.	oblačno	
9. u. zveč.	722.08	— 5.8	sl. szh.	megla	snega

Dopoludne je hudo snežilo, popoldne vlegla se je po višavah megla, zvečer se je pa deloma ob mesečini zjasnilo. Srednja temperatura — 1.9°, za 0.1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

21. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. — kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 25 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	111 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 30 „
Akcije avstr.-ogerske banke	871 „ — „
Kreditne akcije „ „ „	296 „ 60 „
London „ „ „	126 „ 25 „
Srebro „ „ „	— „ — „
Francoški napoleond. „ „ „	10 „ — „
Ces. cekini „ „ „	5 „ 92 „
Nemške marke „ „ „	61 „ 90 „

Od 20. januarja.

Ogerska zlata renta 4% „ „ „	100 gl. 65 kr.
„ papirna renta 5% „ „ „	92 „ 65 „
Akcije anglo-avstr. banke „ „ 200 gl.	109 „ 75 „
„ Länderbanks „ „ „	106 „ 50 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu „ „ „	629 „ — „
„ državne železnice „ „ „	265 „ — „
„ Tramway-društva velj. 170 gl. „ „ „	199 „ — „
4% državne srečke iz l. 1854 „ „ 250 gl.	128 „ — „
4% „ „ 1860 „ „ 500 „	140 „ 50 „
Državne srečke iz l. 1864 „ „ 100 „	170 „ 75 „
„ „ 1864 „ „ 50 „	169 „ — „
Kreditne srečke „ „ „	100 „ 177 „ 50 „
Ljubljanske srečke „ „ „	20 „ 21 „ — „
Rudolfove srečke „ „ „	10 „ 18 „ 75 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice „ „ „	116 „ — „
„ Ferdinandove sev. „ „ „	105 „ 80 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac. „ „ „	104 „ — „

Vsakdo lahko zdrav postane in veliko starost doseže, kdor prav skrbi za svoje telo. Največ boleznij izide iz krvi, zato je pač vsacega človeka najsvetejša dolžnost, na kri vso pozornost obrabati. Našim preiskavam oprtim na večletno skušnjo se je posrečilo najti taka sredstva, ki hitro, izvestno in brez škodljivih nasledkov kri čistijo, okrepujejo in jej za pravo kroženje skrbé. Način našega ozdravljevanja odlikovan je z redovi in zlatimi medalijami. Vedno ozdravljamo z dobrim vspehom boleznij, ki izvirajo iz spridene krvi, (in to brez živnega srebra), dalje slabosti, kožne bolezni, rane, tudi še tako stare lišaje, izpadanje las, protin in revmatizem, vsake vrste ženske bolezni. Trakuljo odpravimo po našem načinu tudi pri otrocih v jedni uri. Počenim je pri nas na podlagi posebnih pasov sicer počasna, toda gotova pomoč. Kdor kaj zahteva, opiše naj svojo bolezen in priloži marko za odgovor. (8)

Zasobna klinika „Freisa“ v Solnogradu.

Naročila na

„Theologisch - praktische Quartalschrift“,

ki v Lincu na leto v 4 zvezkih izhaja,

in to v sredi januarja, aprila, julija in oktobra, sprejema podpisana katoliška bukvarna in dotične knjige, takoj ko so izišle, naročnikom razpošlje po pošti franco. Naročnina znaša za celo leto le 3 gl. 50 kr.

in jo sprejema

„Katoliška Bukvarna“

na Stolnem trgu št. 6.

Prvi zvezek v letu 1886 je že izšel in ga vsak novi naročnik takoj dobi.

Priznana nepokvarjene izvrstne

voščene sveče

izdelujejo

(10)

P. & R. Seemann v Ljubljani.